

**GODINU DANA
TRAGAO ZA PRAVIM
GLAVNIM GLUMCEM**

**GLOGOVAC: KAO
NACIONALISTA, GEJ I
TRANSSEKSUALAC**

sa **Đidom Karanovićem**.
- Đida je bio i ostao moja prva koscenaristička ljubav. Prva ljubav se, naravno, ne zaboravlja i nikada je nitko ne može nadomestiti.

Poslednjih godina saradujete sa Antom Tomićem. Kako biste ocenili rad s obojicom?
- Beskonačno ugodan rad s prijateljima.

Očekujete li Đidu na premijeri?
- On je čitao puno verzija ovog scenarija, ispisao puno stranica okrutnih primedaba i odgledao gotov film. I uprkos svemu tome, kaže da će doći na premijeru. Mi smo ipak kumovi.

On je odavno prestao da snima, vi se i dalje borite. Je l' imalo smisla život posvetiti filmu?
- Ja veravam Đidu da ima, a on mene da nema.

Kako danas gledate svoje stare filmove?
- Pokušavam da ih ne gledam. Bojim se da jednom kada sednem i počnem gledati unazad, više neću moći pogledati

napred. Da se više neću moći pokrenuti. Ovako pokušavam zaboraviti ono što je iza mene i uveriti se da je svaka nova igra prva igra. Bez te iluzije, verovatno ne bih sakupio snagu da u nju uđem.

U skoro svim svojim delima ste se doticali politike, ali jedan vaš film se baš bavio politikom. „Novo, novo vrijeme“ je fascinantna prikaz predizborne kampanje u Hrvatskoj 2000, nagoveštaj pada HDZ. Stiće se utisak da je taj film poručivao da dolaze „pravi“ ljudi na vlast?

- To je bio pokušaj, nakon što deset godina nisam ovdje ništa snimao, da zabeležim barem delić tih mračnih devedesetih, a ujedno i nadu koja se

Ne gledam svoje stare filmove. Bojim se da jednom kada sednem i počnem gledati unazad, više neću moći pogledati napred

tada širila Hrvatskom. To smo i učinili, i mislim da je dobro da je to ostalo zapisano. Jer devedesete su, što se žive slike tiče, tako pažljivo očišćene da je vrlo teško nešto o tome naći što tadašnja cenzura nije odobrila. Ako govorimo šta se dogodilo nakon toga - nažalost, ne puno. Nova vlast nije znala, ili nije imala hrabrosti, da na tom valu nade napravi neke radikalne korake, da izvuče zemlju iz pljačke i jef-tine rodoljubne retorike.

Decenijama predajete u Americi. Da li je opravdan strah od eventualne pobeđe Trampa?

- Da, mislim da je svaki strah od takve pojave vrlo opravdan. Vreme jeftinog populizma, ne samo u Evropi nego i u Americi, ide mu naruku. A uz to i frustracija jednog dela Amerike koja se ne može pomiriti s crncem predsednikom. Istovremeno mislim da je Amerika prepametna zemlja da bi takva budala ušla u Belu kuću. ■

pišem, brišem

Makar se posvađali

piše za
„Blic nedelje“

PECA
POPOVIĆ
novinar

Već sam imao problema zbog Homera u farmerkama. Prvi put praveći zidne novine u Desetoj beogradskoj o našem nobelovcu. Napisao sam: U noći onog dana kada je u Stokholmu zvanično objavljeno da je Ivo Andrić dobio Nobelovu nagradu za književnost, mladi Bob Dylan je prvi put pevao u njujorškom „Gerds folk siti klubu“. Kakva lepa podudarnost. Osim nekoliko istomišljenika, većina čitalaca mislila je da je napisano veoma neukusno. Drugi put u proleće 1985, kada je „Politika“ prenela deo teksta iz nepotpisanog materijala neke komisije za informisanje SSNRS o „uočenim slabostima u magazinu Rock“. Ukratko, autor tog teksta (kasnije smo saznali da je pratio poljoprivredu u listu „Komunist“ i imao nadimak Tikva) napisao je da, kao glavni urednik, inače odavno identifikovan saradnik poznatih neprijatelja sa zapada, kvarim našu socijalističku omladinu, narušavam radničko samoupravljanje i tekovine bratstva-jedinstva

mnogi digli glas kako da Dylan (55 godina globalnog uticaja, počasni doktorati na Princetonu i Sent Endruzu, Pulicerova nagrada i Oskar) postane besmrtnik najprestižnije literarne nagrade.

Jeste da postoje pisci koji je trebalo da osvoje Nobelovu nagradu (Tolstoj, Prust, Džojls, Vulf, Nabokov, Oden, Borhes...), ali njima Dylan i rokenrol nisu stajali na putu. Pevajući toliko dugo o nepravdama i grehovima ovog sveta, ogromnom sudaru dobra i zla, o moralu i nečasti, rekao nam je mnogo više nego učitelji, nastavnici, profesori, duhovnici ili političari. Skinuo je poeziju s prašnjavih bibliotekarskih polica, ponovo je venčao s muzikom i izveo u život: spustio na gramofone ili poslao da udiše stvarni život ulice. Redefinisao je reč „literatura“ i pomogao da se premosti jaz između popularne muzike i vrhunske umetnosti. Naterao je mene, kao i milione mog uzrasta, da se zamislim nad svetom u kojem živim, i pokušam živeti malo drugačije nego što je propisano. Mnoge njegove pesme kao da su stizale direktno iz generacijskih snova, strahova, nada ili čežnji. Jedan njegov stav moj je moto: ako prihvatiš sva pravila, bićeš poput ostalih i završičeš kao budala. Živi u alternativi, pali sveće svojim greškama, žvači žvaku i ne budi dupe.

Dylan je drugi po citiranosti autor na engleskom jeziku

jer... „izvesnog Dilana proglašavam za velikog pesnika i glas savesti cele generacije“. Verovatno ću se i sada nekima zameriti iznošenjem stava koliko se slažem sa saopštenjem Švedske akademije povodom dodeljivanja Nobelove nagrade za književnost Bobu Dilanu da je „stvorio novu poetsku izražajnost u okviru velike američke poetske tradicije“. Usput potpisujem i svaku reč Mihajla Pantića: „Po mom viđenju duha savremene umetnosti, Nobelova nagrada čak dolazi sa izvesnim zakašnjenjem. Ali, ipak, kao neopoziva potvrda da je tip stvaralaštva koji na paradigmatičan način reprezentuje Bob Dylan u presudnoj meri obeležio celokupno umetničko iskustvo druge polovine prošlog, pa i početka ovog veka. Da je tako, govori i činjenica da se Dilanovo delo odavno širom sveta, pa i kod nas, izučava i u akademskoj i u publicističkoj formi kao nezaobilazan estetski opus i složen kreativni fenomen, po mnogo čemu važan za zapadnu kulturu pomenutog razdoblja. Ono je, ujedno, i velika sinteza i kreativna, inovativna reinterpretacija najboljih tokova pesničke i muzičke, samo na prvi pogled supkulturne tradicije, ali i vrlo aktivan, angažovan, lirski koliko i politički intoniran odgovor najrazličitijim izazovima moderne civilizacije.“ Malo se ko ovde zapitao kako je moguće da Obama dobije Nobelovu nagradu za mir nekoliko meseci pošto je postao predsednik SAD, a sada su

Uostalom, drugi po citiranosti autor na engleskom jeziku (posle Šekspira) svakako da zaslužuje širi pogled od čisto akademskog na svoju kombinaciju lirike i muzičkog rada. Dilanov trijumf nije u poeziji, ni u pevanim stihovima. To je trijumf u pisanju pesama, to je propovedanje, ceo električni šum, to je istraživanje izvan tradicionalnih granica i iskorištavanje novih medijskih izuma ovoga vremena (pojačala, mikrofoni, studija za snimanje...) za književni nastup kakav su jednom nagovestili dramaturzi i scenaristi. Da li on „zaslužuje“ Nobelovu nagradu za književnost? To zavisi od toga šta podvodimo pod pojam „literatura“. Što se mene tiče, sklon sam uverenju da se radi o osvajanju prostora kako bi autentičan ljudski izraz mogao da stigne do radoznalog, obrazovanog i otmenog dela čovečanstva. On je laureat zbog izmišljanja načina da pesme učine sve ono što pesme nisu učinile pre.

On je autor ogromnog dela i još većeg uticaja čiji leksikon slavi celokupnu istoriju poezije. Prekršio je mnoga pravila pisanja, ne napuštajući zanat i brigu za celinu pesme. Rehabilitovao je lepotu jezika Šekspira, Bajrona i Dilana Tomasa, a ekspanzivnost i bit eksperimentiranja Ginsberga, Keruaka i Ferlingetija umeo je da približi narodnoj poeziji Gatrija i Henka Vilijamsa i da napravi svoju verziju protesne pesme šezdesetih. Makar se posvađali, Dylan je za mene zapaljena vatra na glavnoj ulici civilizacije kojoj pripadam.

P.S. Posvećeno Ani Raci, čiji nam osmeh svima nedostaje.